

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci žalobce: **V. V.**, zastoupeného Mgr. Lilianou Křístkovou, advokátkou, se sídlem nám. I.P. Pavlova 3, 120 00 Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24.7.2013, č.j. OAM-276/LE-LE05-LE21-2012, ve věci mezinárodní ochrany, t a k t o :

- I. **Žaloba s e z a m í t á .**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Shora označeným rozhodnutím žalovaného nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana dle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů („zákon o azylu“).

Toto rozhodnutí napadl žalobce včas podanou žalobou, v níž namítal, že v předcházejícím řízení o udělení mezinárodní ochrany byl zkrácen na svých právech. Namítá pochybení správního orgánu ve správním řízení, a to porušení ustanovení § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, neboť žalovaný nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou významné pochybnosti a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu a dále porušení ustanovení § 12, § 14

a § 14a zákona o azylu. Navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V doplnění žaloby, učiněném prostřednictvím zvoleného zástupce žalobce zopakoval, že žalovaný při svém rozhodování nepostupoval v řízení v souladu s platnými právními předpisy, nevycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci, nezkoumal žalobcovy důvody pro udělení mezinárodní ochrany v širších souvislostech, a to zejména zvážení osobní situace žalobce, který by se po návratu do země původu ocitl v neřešitelné ekonomické situaci. Dle žalobce bylo namístě zkoumat, zda nejsou v jeho případě dány důvody hodné zvláštního zřetele ve smyslu § 14 zákona o azylu. Neúplné zjištění skutkového stavu věci namítá k situaci jeho návratu do vlasti. Žalobce tvrdí, že se za dané situace nemůže vrátit do země původu a ani zde nemá možnost obživy. Dle názoru žalobce správní uvážení překročilo meze zákona a správní orgán jej vyložil příliš úzce. Žalobce uvádí, že je zřejmé, že smyslem zákona o azylu je posoudit individuálně každou situaci žadatele a právě proto není v § 14 výčet humanitárních důvodů, ale jejich konkretizace je ponechána na uvážení orgánu a je nutné soudně přezkoumat meze tohoto uvážení. Žalobce shrnul, že napadené rozhodnutí není v souladu se zákony a nevyšlo ze spolehlivě zjištěného stavu věci, žalovaný nevzal v úvahu veškeré skutečnosti vztahující se k jeho případu a nevypořádal se se všemi provedenými důkazy. Ze všech výše uvedených důvodů navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě popřel oprávněnost žalobních námitek, s nimiž nesouhlasí, odkázal na obsah správního spisu, zejména na žádost o udělení mezinárodní ochrany, výpovědi žalobce, informace o zemi původu a na vlastní rozhodnutí, na jehož správnosti setrval. Uvedl, že zjistil skutečný stav věci, zabýval se všemi okolnostmi, které žalobce v průběhu správního řízení sdělil a opatřil si potřebné podklady pro vydání rozhodnutí. Žalobce v průběhu správního řízení neuváděl skutečnosti, na základě kterých by mu mohla být udělena určitá forma mezinárodní ochrany.

K žalobním námitkám konstatoval, že v případě žalobce jde o osobu, která ve vlasti nikdy neměla žádné potíže se státními orgány své země, žalobce nezmínil jakoukoliv diskriminaci své osoby ve vlasti z důvodů azylově relevantních a svoji vlast opustil výhradně ve snaze vydělat v ČR peníze a zaplatit dluhy na Ukrajině. Do ČR přijel za prací již v roce 1997 a naposledy opustil Ukrajinu v březnu roku 2011, přičemž opět přicestoval do ČR pouze za prací. Ani důvod žádosti o mezinárodní ochranu nebyl rozhodně zapříčiněn žádným z důvodů azylově relevantních, nýbrž obavou žalobce z návratu do vlasti související s jeho potížemi na Ukrajině, kde dluží peníze věřitelům a ti tento dluh vymáhají a obtěžují také jeho manželku, která se musela kvůli tomu odstěhovat k sestře. Žalovaný konstatoval, že sám žalobce nepopřel, že by si peníze půjčil a měl tedy na Ukrajině dluhy. V této souvislosti odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“), konkrétně rozsudek NSS č.j 3 Azs 22/2004 ze dne 10. 3. 2004, podle kterého *„Soukromé osoby mohou být původcem pronásledování pouze tehdy, lze-li prokázat, že stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.“*

Skutečnost, že žadatel má obavy před vyhrožováním ze strany soukromých osob, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny“, dále také na rozsudek NSS č.j. 4 Azs 185/2004 ze dne 13.9.2004, v němž se uvádí: „Za pronásledování by mohlo být v souvislosti s ohrožením soukromými osobami pokládáno lada odmítnutí veřejné moci poskytnout ochranu před tímto ohrožením, pokud by toto odmítnutí mělo typicky povahu šikany ze strany veřejné moci pro některý z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu.“ K namítaným obavám z věřitelů uvedl, že tyto nejsou důvodem pro udělení azylu, když povinnost platit dluhy a jejich oprávněné vymáhání věřiteli je běžnou občanskoprávní praxí a to nejen na Ukrajině, v ČR, ale i celosvětově. V případě nelegálního vymáhání dluhu nátlakem ze strany soukromých osob se tak žalobce může obrátit na státní orgány své země. Žalobce během řízení neprokázal, že by dostatečně využil proti postupu soukromých osob všech mechanismů své země původu, tak jak byly žalovaným zjištěny z informací o zemi původu.

K žalobní námitce nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci žalovaný odkázal na rozsudek NSS č.j. 5 Azs 170/2004 ze dne 26. 8. 2004, který konstatuje, že *...„správní orgán má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu jen tehdy, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené, případně neuvádí jen důvody ekonomické. Ze žádného ustanovení tohoto zákona nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikla povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení mezinárodní ochrany žadatelem neuplatněné a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle § 3 správního řádu má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl. Správní orgán musí umožnit žadateli o mezinárodní ochranu sdělit v řízení všechny okolnosti, které považuje pro udělení mezinárodní ochrany za významné, avšak není jeho úkolem předstírat důvody, pro které je mezinárodní ochrana obvykle poskytována“.* Žalovaný navíc připomněl, že žalobce nepodal žádost o udělení mezinárodní ochrany ihned po svém příjezdu do ČR v roce 1997, ale učinil tak až po 15 letech a až po svém zadržení Policií ČR, kdy mu bylo uloženo rozhodnutím ze dne 6. 8. 2012 správní vyhoštění na 2 roky a rozhodnutím ze dne 3. 12. 2012 správní vyhoštění na 4 roky, která žalobce nerespektoval a ze země nevycestoval. K nutnosti bezprostředně požádat o mezinárodní ochranu žalovaný odkázal na rozsudky NSS č.j. 2 Azs 423/2004 ze dne 20. 10. 2005 a č.j. 2 Azs 137/2005 ze dne 9. 2. 2006, v nichž se uvádí, že *...„o azyl je nutno žádat bezprostředně poté, co má k tomu žadatel příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového. Jakkoliv totiž není v zákoně o azylu stanovena konkrétní lhůta, v níž je po překročení hranice potřeba požádat o azyl, je třeba, aby podání žádosti o azyl následovalo skutečně neprodleně po vstupu do ČR, nebrání-li tomu nějaké závažné okolnosti.“* Dále odkázal na rozsudek NSS č.j. 3 Azs 119/2004 ze dne 13. 1. 2005, v němž NSS konstatoval, že: *„Jestliže cizí státní příslušník o azyl požádá až po poměrně dlouhé době strávené v České republice za situace, kdy jiné možnosti úpravy a obnovy*

legálnosti pobytu na tomto území jsou vyčerpány, ztíženy nebo omezeny, jedná se přinejmenším o nepřímý důkaz toho, že situaci ve své domovské zemi, pokud jde o důvody, pro něž lze azyl udělit, ve skutečnosti nepociťoval natolik palčivě.“

K námitce neudělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu a namítaného překročení mezí správního uvážení, žalovaný opětovně odkázal na judikaturu NSS, jmenovitě na rozsudek č.j. 3 Azs 12/2003 ze dne 15. 10. 2003, podle kterého: „...udělení azylu z humanitárních důvodů je na volné úvaze příslušného správního orgánu a rozhodnutí o něm přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu. Soudu nepřísluší přezkoumávat, zda zde byly humanitární důvody či nikoli, to je skutečně věcí diskrečního oprávnění správního orgánu, soud rozhodnutí o humanitárním azylu přezkoumává pouze z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů.“ a dále „...nelze takový institut využít k legalizaci pobytu cizince na území ČR z důvodů, jež nelze podřadit pod důvody pro udělení azylu ve smyslu zákona o azylu.“ Odkázal i na rozsudek Krajského soudu v Plzni č.j. 59 Az 719/2003 ze dne 14. 1. 2004, v němž se uvádí: „...azyl z humanitárních důvodů je institutem zcela výjimečným, jímž nelze řešit získání povolení k pobytu v České republice. Azyl je pouze jednou z více možností, na základě kterých může cizinec pobývat na území ČR.“ K tomuto ještě na rozsudek NSS ze dne 27. 10. 2004 č.j. 2 Azs 199/2004, podle kterého: „Co se týče poměrné strohosti odůvodnění v části týkající se neudělení azylu podle § 14 zákona o azylu, tak ta je způsobena skutečností, že stěžovatelka o udělení azylu z tohoto důvodu vůbec nežádala a ani žádný důvod hodný zvláštního zřetele neuvedla. Správní orgán pak tuto možnost vážil jen z obecného hlediska, když vycházel z tvrzení o důvodech azylu. Po posouzení osobní situace stěžovatelky a poměrů v zemi původu dospěl k závěru, že stěžovatelka nesplňuje ani důvody pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu. Žalovaný tak postupoval v souladu se zákonem a jeho rozhodnutí není nepřezkoumatelné.“ Pro úplnost odkázal i na usnesení Ústavního soudu v Brně č.j. IV.ÚS 532/02 ze dne 11. 11. 2002, ze kterého jasně vyplývá, že na udělení humanitárního azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu není právní nárok. Podle žalovaného tak situaci žalobce nelze podřadit pod důvod hodný zvláštního zřetele, když žalobce jako jedinou obavu z návratu do vlasti uvedl, že se obává věřitelů, kteří po něm požadují splacení jeho dluhu a v případě návratu do vlasti žalobce nemá představu a neví, co by se stalo. Správní orgán tak řádně zjistil a posoudil žalobcovu osobní, sociální a ekonomickou situaci, zdravotní stav a věk odkázal na závěry vydaného rozhodnutí.

Ve vztahu k § 14a zákona o azylu pak žalovaný nedospěl k závěru, že by žalobci v případě návratu do vlasti hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu tohoto ustanovení a že by jeho vycestování do vlasti bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Závěrem uvedl, že při svém postupu neporušil příslušná ustanovení správního řádu či zákona o azylu, v odůvodnění napadeného rozhodnutí se dostatečně vypořádal se všemi skutečnostmi sdělenými žalobcem a podrobně uvedl, na základě jakých skutečností rozhodl, odkázal proto na

podrobné odůvodnění napadeného rozhodnutí a navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle ustanovení § 75 odst. 2 s. ř. s. v mezích žalobních bodů. Projednal žalobu bez nařízení jednání za výslovného souhlasu žalobce i žalovaného v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s. ř. s.

V přezkumném řízení soud ověřil následující rozhodné skutečnosti.

V žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 13. 12. 2012 a následném pohovoru žalobce uvedl, že má ukrajinskou národnost, je pravoslavného vyznání, není a nikdy nebyl členem žádné politické strany ani organizace. Ukrajinu opustil v srpnu roku 1997, protože tam nebyla práce, odjel pracovat do zahraničí. Do ČR přijel v roce 1997 na pracovní vízum, které si vyřídil přes kamaráda. Opakovaně navštěvoval Ukrajinu na 2 až 3 týdny, naposledy tam pobýval od listopadu roku 2010 do března roku 2011. V roce 2011 se vrátil do ČR a chtěl si vízum prodloužit, ale kamarád mu ho nezařídil. Zajistil si tedy pracovní vízum v Polsku a tam také odjel. V Polsku však pro něj nebyla práce, a proto se vrátil do ČR, ale již bez platného víza. V roce 2012 mu bylo po kontrole Policií ČR uděleno správní vyhoštění na dobu dvou let a obdržel výjezdní příkaz s platností do 13.9.2012. Z území ČR však neodcestoval a od 14. 9. 2012 se zde zdržoval neoprávněně. Cestovní pas si vyřídil bez problémů na Ukrajině a během svého pobytu v ČR si na zastupitelském úřadě Ukrajiny v roce 2005 a 2006 vyřizoval vydání nového cestovního pasu. Při opuštění Ukrajiny neměl žádné problémy. Důvodem jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany je snaha zůstat v České republice (dále jen „ČR“) za účelem práce, aby mohl splatit dluh, který má na Ukrajině a obava z pronásledování ze strany věřitelů, kteří požadují vrácení dluhu. V ČR chce zůstat také proto, že manželka je nemocná, má rakovinu a tedy kvůli léčení. Dále uvedl, že se nezajímá o politické dění na Ukrajině, veřejně se nikdy neangažoval a nechce tak činit ani v budoucnu. Zdravotně se cítí v pořádku, jen má zvýšený tlak. Návratu do vlasti se obává kvůli věřitelům, kteří od něj požadují vrácení dluhu. Manželka odešla bydlet k sestře, tchán ho odhlásil z jeho domu a děti žijí ve městě Tarnopol.

Součástí správního spisu jsou dále informace shromážděné žalovaným ohledně politické a ekonomické situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině, konkrétně se jedná o Zprávu MZ USA o stavu dodržování lidských práv na Ukrajině za rok 2012, ze dne 19.4.2013, zprávu Human Rights Watch – Ukrajina z ledna 2012, zprávu Amnesty International – Trest smrti z dubna 2013, Informace MZV ČR ze dne 23.9.2009, 7.12.201 19.9.2013, infobanku ČTK – Země světa, Ukrajina. Do protokolu o seznámení se s podklady rozhodnutí dne 10.7.2013 žalobce uvedl, že se o politickou situaci nezajímá. Na Ukrajině nemá „propisku“, chtěl by získat pobyt v ČR, aby zde mohl zůstat. Doplnil, že žena od něho odešla, když byl zajištěn v ZZC Jezová a pořád mu volala, aby jí poslal peníze, které však neměl. Opustila ho a našla si někoho jiného, který jí léčení platí. K informacím nic nechce doplnit ani se k nim vyjádřit.

Po provedeném přezkumném řízení dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.

Z ustanovení § 28 odst. 1 zákona o azylu vyplývá, že mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda-li cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.

Podle § 12 zákona o azylu v platném znění se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Za pronásledování se pro účely tohoto zákona považuje závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování. Původcem pronásledování se rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodních organizací, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním. Za pronásledování se nepovažuje, může-li cizinec s přihlédnutím k osobní situaci nalézt účinnou ochranu v jiné části státu, jehož státní občanství má, nebo je-li osobou bez státního občanství, v jiné části státu svého posledního trvalého bydliště, pokud se obava z pronásledování vztahuje pouze na část území státu.

Z obsahu předloženého správního spisu vyplývá, že žalovaný se případem žalobce podrobně zabýval, posuzoval jeho azylový příběh na základě výpovědí žalobce učiněných v řízení o mezinárodní ochraně a na základě výše uvedených informací o zemi původu, s nimiž byl žalobce seznámen. Po provedeném přezkumném řízení dospěl soud k závěru, že správní řízení netrpí vytýkanými vadami, napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem. Výčet důvodů pro udělení azylu uvedených v § 12 zákona o azylu je taxativní a nelze je rozšiřovat o důvody další. Žalobce nebyl ve své vlasti jakkoli politicky aktivní, sám uvedl, že se o politiku nezajímal. Neměl ani žádné potíže se státními orgány své země původu, za jediný důvod svého odjezdu z vlasti uvedl práci v zahraničí. Nelze proto dospět k závěru, že by byl ve vlasti pronásledován podle § 12 písm. a) zákona o azylu. V řízení rovněž nebylo prokázáno, že by žalobce mohl mít důvodné obavy

z pronásledování z důvodu své rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. Z výpovědi žalobce je zcela zřejmé, že svou vlast opustil již v roce 1997 za prací v zahraničí, opakovaně a bez potíží se vracel na Ukrajinu a při vycestování neměl nikdy potíže. Pro případ návratu do vlasti žalobce uvedl obavu z věřitelů, kteří požadují zpět své peníze, které si od nich vypůjčil. Soud je nucen ve shodě se žalovaným konstatovat, že obavy z věřitelů (soukromých osob), nejsou zákonným důvodem pro udělení azylu dle citovaného § 12. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí správně vysvětlil, že původcem pronásledování může být i soukromá osoba, ale pouze za předpokladu, že veřejná moc není schopna či ochotna odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním. Z výpovědi žalobce nevyplynulo, že by se na státní orgány své země původu obrátil se žádostí o pomoc před těmito osobami a jejich praktikami nebo že by mu taková pomoc byla odmítnuta. V informaci MZV ČR ze dne 19.9.2012 se uvádí možnost obrátit se žádostí o pomoc na policii a ministerstvo vnitra a v případě jejich nečinnosti např. na prokuraturu nebo ombudsmana. K otázce pronásledování ze strany soukromých osob pak soud odkazuje na žalovaným citovanou judikaturu NSS a poukazuje i na další rozhodnutí NSS ze dne 10.3.2004, č.j. 3 Azs 22/2004, v němž se uvádí: „*Skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ust. § 12 zákona o azylu, tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny.*“ Nelze rovněž přehlédnout, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany nikoli bezprostředně po svém příjezdu do ČR (v roce 1997), ale až po svém zadržení Policií ČR a poté, kdy mu opakovaně bylo za nelegální pobyt uloženo správní vyhoštění. K nutnosti bezprostředně požádat o mezinárodní ochranu žalovaný přiléhavě odkázal na rozsudky NSS (viz výše). Soudu pak nezbývá než zopakovat, že azylové řízení je specifickým důvodem pro povolení pobytu na území ČR a nelze ho zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území republiky, tak jak jsou upraveny zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR. Soud proto hodnotí žalobcovu žádost o udělení mezinárodní jako účelovou, jejímž cílem je legalizace pobytu. S učiněnými závěry žalovaného, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu se soud plně ztotožňuje.

Za správné, zákonné, zjištěným informacím odpovídající a taktéž náležitě odůvodněné považuje krajský soud i neudělení azylu dle § 13 a 14 zákona o azylu. K udělení azylu dle § 13 zákona o azylu (tzv. azyl za účelem sloučení rodiny), který sice zohledňuje rodinné vazby, ale uplatňuje se toliko vůči zákonem vymezenému okruhu rodinných příslušníků azylanta, nebyl v případě žalobce shledán zákonný podklad, neboť žalobce není rodinným příslušníkem azylanta, jemuž byl udělen azyl dle § 12 nebo 14 cit. zákona.

Podle ustanovení § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

Udělení humanitárního azylu je zcela na volné úvaze správního orgánu K jeho udělení se opakovaně vyjadřoval Nejvyšší správní soud. Lze tak jistě odkázat na jeho rozhodnutí č.j. Azs 8/2004 ze dne 11.3. 2004, v němž se podává: „*Smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu*“. Dále lze odkázat i na rozhodnutí č.j. 2 Azs 36/2005-48 ze dne 20.12. 2005, oba dostupné na www.nssoud.cz, v němž NSS uvedl, že „*Správní orgán uděluje humanitární azyl (§ 14 zákona č. 325/1999 Sb.) v mezích svého správního uvážení; na udělení této formy azylu nemá žadatel subjektivní právo. Rozhodnutí o neudělení humanitárního azylu není sice vyloučeno ze soudního přezkoumání, ale soud se rozhodnutím může zabývat jen v omezeném rozsahu, totiž z hlediska posouzení, zda v řízení nedošlo k vadám, které mohly mít za následek nezákonné rozhodnutí (§ 78 odst. 1 s. ř. s.), tedy z hlediska dodržení práva na spravedlivý proces*“.

Soud zhodnotil, že rozhodnutí žalovaného o neudělení humanitárního azylu žalobci je v souladu se zákonem. Ten měl dostatek podkladů a informací i od samotného žalobce, z nichž nebylo možno na případnou důvodnost tohoto postupu usoudit. Soud tak uzavírá, že žalovaný při posouzení důvodů dle § 14 zákona o azylu nevybočil z mezí stanovených zákonem a jeho rozhodnutí je v souladu i s dosavadní ustálenou judikaturou.

Následně správní orgán postupoval dle § 28 zákona o azylu a zkoumal, nesplňuje-li žalobce důvody k udělení tzv. doplňkové ochrany tak, jak je upravena v ust. § 14a a § 14b zákona o azylu.

Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu

podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Podle § 14b odst. 1 zákona o azylu se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. Podle § 14b odst. 2 téhož zákona se rodinným příslušníkem pro účely sloučení rodiny podle odstavce 1 rozumí manžel osoby požívající doplňkové ochrany, svobodné dítě osoby požívající doplňkové ochrany, které je mladší 18 let, rodič osoby požívající doplňkové ochrany, která je mladší 18 let, nebo zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu. Podle § 14b odst. 3 zákona o azylu je předpokladem pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny manželů osoby požívající doplňkové ochrany trvání manželství před udělením doplňkové ochrany cizinci. Podle § 14b odst. 4 zákona o azylu v případě polygamního manželství, má-li již osoba požívající doplňkové ochrany manžela žijícího s ním na území České republiky, nelze udělit doplňkovou ochranu za účelem sloučení rodiny další osobě, která je podle právního řádu jiného státu manželem osoby požívající doplňkové ochrany.

Smyslem a účelem doplňkové ochrany je poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území České republiky těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu neúnosné nebo jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování. V odůvodnění této části rozhodnutí žalovaný vycházel jak z informací od žalobce, tak z informací získaných v průběhu správního řízení a vypořádal se s nimi při posuzování skutečnosti, zda žalobci hrozí pro případ návratu skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Žalobce uvedl, že se obává návratu na Ukrajinu kvůli strachu z věřitelů. Soud po zhodnocení výpovědi žalobce o okolnostech jeho pobytu ve vlasti před odchodem ze země, posouzení jeho hlavních motivů k odchodu z vlasti a výše citovaných aktuálních informací nedospěl k závěru, že by žalobci v případě návratu do vlasti hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu. Soudu je z úřední činnosti známo, že aktuální politická situace na Ukrajině není stabilní, formuje se, žalobce se však o politické dění nezajímal a ani do budoucna zajímat nechce, a proto v případě návratu do vlasti není ohrožen ve smyslu ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu. Na Ukrajině neprobíhá takový ozbrojený konflikt, který by pro žalobce představoval vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti, soud rovněž neshledal, že by jeho vycestování do vlasti bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Se závěry žalovaného a odůvodněním i této části rozhodnutí se soud ztotožňuje.

Krajský soud uzavírá, že neshledal namítané vady správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, dle jeho názoru žalovaný správně zjistil

skutkový stav věci a rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem. Proto žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný, který měl ve věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalobci, který ve věci úspěch neměl. Žalovanému však žádné náklady v řízení před soudem nevznikly, a proto soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 31. března 2014

JUDr. Ivona Šubrtová, v.r.
samosoudkyně